

nost a odvolání a uplatňuje odpor proti rozsudku, došlo na soud dne 13. listopadu 1926, byvši na poštu podáno dne 12. listopadu 1926. Všechny tyto tři opravné prostředky jsou tudíž opožděny. Musily proto býti odmítnuty a to ohledně zmateční stížnosti podle § 4 čís. 1 a § 1 čís. 1 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 již při poradě neveřejné, když nebylo vyhověti ani žádosti obžalovaného za navrácení v předešlý stav pro zmeškání oněch lhůt. Podle § 364 tr. ř. je totiž první podmínkou úspěšnosti takovéto žádosti, by bylo prokázáno, že žadateli bylo neodvratnými okolnostmi bez vlastní nebo zástupcovy viny znemožněno zachovati lhůtu. Žadatel uvádí za důvod zmeškání lhůt, že nerozuměl ve státním jazyku sepsanému poučení o opravných prostředcích, že mu nebylo možno obstarati si ihned vysvětlení o obsahu právního poučení, poněvadž meškal mimo své bydliště, a že mu byl vysvětlen obsah rozsudku a že seznal pravý stav věci teprve, když byl poštou zaslal rozsudek jemu doručený svému zástupci do L. Těmito tvrzeními není uplatňována skutečnost oné povahy. Rozsudek byl podle úředního spisového záznamu dodán obžalovanému nejen v jazyku státním, nýbrž i v jazyku německém. Obžalovaný tedy věděl nebo mohl alespoň ihned seznati, že byl odsouzen. Bylo na něm, by vynaložil takovou míru bedlivosti, by ušel ujším hrozícím mu snad ze zmeškání lhůty. Že nemohl pro neodvratné překážky bez vlastního zavinění péči tu vynaložiti, ani sám netvrdí. Lhůta počala mu běžeti bez ohledu na to, zda rozuměl poučení o opravných prostředcích, neboť byla by po zákonu běžela také, kdyby se mu bylo poučení vůbec nedostalo. Ostatně mohl se zachovati ve smyslu čl. 21 odst. druhý vládního nařízení ze dne 3. února 1926, čís. 17 sb. z. a n. Nelze-li tudíž uznati, že obžalovaný není vinen zmeškáním lhůt, nemůže býti vyhověno jeho žádosti za navrácení v předešlý stav a netřeba ani poukazovati k tomu, že žadatel neprokazuje ani náležitosti § 364 čís. 2 tr. ř.

Čís. 2607.

Věc, která jest ve spoluvlastnictví několika osob, jest pro každého spolumajitele věcí cizí (§ 183 tr. zák.) aspoň co do částek, jež by se při rozvázání spoluvlastnictví dělením věci nestaly jeho výhradním vlastnictvím.

V subjektivním směru vyžaduje se vědomí pachatelovo o hmotné protiprávnosti skutku (vědomí, že činem maří se účel, za jakým se svěření stalo).

(Rozh. ze dne 29. prosince 1926, Zm I 581/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Praze ze dne 9. srpna 1926, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem zpronevěry ve smyslu § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém svém rozsahu a věc vrátil soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze sice, ani stojí-li se na stanovisku, nikoliv nesporném, že předmětem zpronevěry jsou toliko věci, jež jsou vlastnictvím jiné osoby než pachatele, přisvědčiti námitce stížnosti, že tu nebylo ani samotného činu stěžovatelce za vinu daného, to jest patrně objektivní zpronevěry, protože si stěžovatelka neponechala cizích, jí svěřených peněz, když by byly vlastnictvím také Jaroslava B-a, který k tomu svolil a o tom věděl. Nehledíc k tomu, že není rozsudkem zjištěno vědomí a svolení B-a stížností předpokládané, jest věc cizí pro každého, kdo není jejím jediným (výhradním) vlastníkem. Věc, která jest ve spoluvlastnictví několika osob, je pro každého spolumajitele věcí cizí, při nejmenším co do částek, jež by se při rozvázání spoluvlastnictví dělením věci nestaly výhradním vlastnictvím právě tohoto spolumajitele. I peníze, které byly jako tržba firmy Bedřich T. a Jaroslav B. věcí stěžovatelce svěřenou, byly tedy při nejmenším co do polovice statkem, Jaroslavu B-ovi, z jehož vědomí a svolení stížnost odvozuje beztrestnost skutku, cizím. Vědomí stěžovatelky o této objektivní složce skutku je zjištěno větou rozhodovacích důvodů, že obžalovaná věděla, že obchod patřil B-ovi a T-ovi společně.

Avšak právem namítá stížnost dále, že není zjištěn zlý úmysl zločinu zpronevěry a že bylo, byla-li stěžovatelka přes to uznána vinnou, zákona použito vadně (§ 281 čís. 9 písm. c), správně a) tr. ř.). Oním zlým úmyslem jest podle stálé judikatury zrušovacího soudu pachatelovo vědomí o hmotné protiprávnosti skutku čili vědomí, že způsob, jakým se svěřenou mu věcí nakládá, poruší se příkazu, se kterým se věc dostala do jeho neomezené skutečné moci a jímž jest omezeno jeho právo k nakládání s věcí, neboli vědomí, že skutkem maří se účel, za jakým se svěřením stalo. Účelem tím bylo v souzené věci podle rozsudčích zjištění, že stěžovatelka měla denní tržbu odevzdávati oběma společníkům — B-ovi a T-ovi — vždy každý den večer po uzavření obchodu. Účel byl ohledně částek celkem 1.500 Kč zmařen tím, že si je stěžovatelka ponechala a pro sebe spotřebila. Rozsudek neuvažuje o tom, zda stěžovatelka věděla o hmotné protiprávnosti zjištěného jednání, a nezjišťuje tohoto vědomí, ba nezjišťuje ani, že věděla, že jest jí tržbu odevzdati oběma společníkům a že jí této povinnosti nemůže sprostiti ani výslovné, tím méně jen mlčky projevené svolení jednoho z nich, by si dotyčné částky ponechala. Naopak vyslovují rozhodovací důvody povšechně, tedy s platností i pro subjektivní stránku skutku, že jest nerozhodno, že B. byl spolumajitelem firmy, a zda o zpronevěrách obžalované věděl čili nic nebo zda je dokonce trpěl. Podrobných úvah a přesných zjištění po subjektivní stránce bylo v souzené trestní věci třeba tím více, že stěžovatelka před nalézacím soudem nedoznala, že si byla vědoma hmotné protiprávnosti svého jednání, a že skutečnost spolumajitelství B-a ve spojení se skutečností, stěžovatelkou tvrzenou, že B. věděl a trpěl, že si stěžovatelka část tržby ponechala, mohou poukazovati k mylným ovšem předpokladům stěžovatelky, že B. jest sám o sobě oprávněn k dispozicím s tržbou a že s jejím jednáním souhlasí, a tím k nedostatku stěžovatelčina vědomí onoho obsahu v době jejího

svémocného jednání. Nejsou-li, jak dovozeno, subjektivní náležitosti zločinu zpronevěry zjištěny, spočívá odsuzující výrok na nesprávném použití zákona a rozsudek je zmatečným podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř., takže není třeba zabývatí se tím, co stížnost rozsudku vytýká po stránce formální. Jelikož pro nedostatek subjektivních zjištění nelze se obejítí bez nového hlavního přelíčení v prvé stolici, bylo za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zákona čis. 3 ř. zák. z roku 1878 vyhověno stížnosti ihned v zasedání neveřejném a uznáno dále, jak se stalo.

Čís. 2608.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.).

»Pobuřováním« po rozumu § 14 čis. 1 zákona jest jakékoliv intelektuální působení na jiné osoby, směřující k tomu, by v nich vyvolán byl nepřátelský stav a nálada proti právním statkům, chráněným tímto ustanovením zákona, zejména působení na cit jiných osob v tomto směru.

Pobuřováním proti státu pro jeho vznik, proti jeho ústavní jednotnosti a samostatnosti mohou býti i projevy smutku a studu nad tím, že výsledek světové války způsobil odtržení obyvatel německé národnosti (jižní Moravy) od jich soukmenovců, a že jsou nyní včleněni do státu jinojazyčného, a projevy naděje a přání, by v budoucnosti došlo zase k jich spojení.

Subjektivní skutková podstata přečinu § 14 čis. 1 zákona předpokládá úmysl, by v jiných osobách byl vyvolán nepřátelský stav a nálada proti právním statkům zákonem chráněným; tak jest tomu již tenkrát, když pachatel, věda, že určité jednání směřuje a je způsobilým k tomu, by vyvolalo v jiných osobách nepřátelský stav a náladu proti některému z oněch právních statků, přece takový čin úmyslně předsevezme.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1926, Zm II 261/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnii stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 5. května 1926, jímž byli obžalovaní sprostěni podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby, Arnošt H. pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, Eduard P. pro přečin spoluviny na rušení obecného míru podle §§ 5, 7, 239 tr. zák. a § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil zemskému trestnímu soudu v Brně, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem soudu prvé stolice byli podle § 259 čis. 3 tr. ř. osvobozeni: 1. obžalovaný Arnošt H. od obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaný prý tím, že na jaře 1925 obsahem článku »Den Turnern von L. zum vierten und fünften